

Försvarmaktens föreskrifter om personaltjänst;

beslutade den 7 juni 2017.

Försvarmakten föreskriver med stöd av 1 kap. 3 § och 2 kap. 3 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarmaktens personal följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna författning finns Försvarmaktens föreskrifter om

1. personalens indelning,
2. befälsrätt,
3. befordran av totalförsvarspliktig personal,
4. klädsel,
5. hälsning och annan hedersbevisning,
6. personalens medverkan i ceremonier, idrottstävlingar m.m., och
7. vissa åtgärder beträffande rättsärenden m.m.

2 kap. Personalens indelning

Undergrupper till personalgruppen yrkesofficerare

1 § Personalgruppen yrkesofficerare delas in i personalkategorierna

1. officerare, och
2. specialistofficerare.

2 § Med officer avses en yrkesofficer som innehar någon av de tjänstegrader som anges i bilagan till officersförordningen (2007:1268).

3 § Med specialistofficer avses en yrkesofficer som innehar någon av de tjänstegrader för specialistofficerare som anges i bilaga 1 till Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 2017:3) om grundläggande officersutbildning och tjänstegrader.

Undergrupper till personalgruppen reservofficerare

4 § Personalgruppen reservofficerare delas in i personalkategorierna

1. officerare i reserven, och
2. specialistofficerare i reserven.

5 § Med officer i reserven avses en reservofficer som innehar någon av de tjänstegrader som anges i bilagan till officersförordningen (2007:1268).

6 § Med specialistofficer i reserven avses en reservofficer som innehar någon av de tjänstegrader för specialistofficerare som anges i bilaga 1 till Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 2017:3) om grundläggande officersutbildning och tjänstegrader.

Tjänsteställning

7 § Tjänsteställning är den inbördes turordningen i tjänsten för den militära personalen.

8 § Personal med olika tjänstegrader ska räkna tjänsteställning efter tjänstegradernas inbördes ordningsföljd.

I Försvarsmakten finns följande tjänstegrader med angiven inbördes ordningsföljd.

<i>Ordningsföljd</i>	<i>Tjänstegrad</i>
1	General/Amiral
2	Generallöjtnant/Viceamiral
3	Generalmajor/Konteramiral
4	Brigadgeneral/Flottiljamiral
5	Överste/Kommendör

6	Överstelöjtnant/Kommendörkapten
7	Regementeförvaltare/Flottiljförvaltare
8	Major/Örlogskapten
9	Kapten
10	Förvaltare
11	Löjtnant
12	Fanjunkare
13	Fänrik
14	Förstesergeant
15	Sergeant
16	Korpral
17	Vicekorpral
18	Menig 1:a klass
19	Menig

9 § Tjänstegrader enligt 8 § gäller för all militär personal.

Med militär personal avses detsamma som framgår av 2 kap. 2 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarmaktens personal.

10 § Personal med samma tjänstegrad ska räkna tjänsteställning efter vem som har högst tjänsteålder.

Tjänsteålder är den tid under vilken vederbörande har innehaft tjänstegraden. Tid under vilken någon konstituerats i högre tjänstegrad tillgodoräknas endast som tjänsteålder i den ordinarie tjänstegraden.

11 § Personal med samma tjänstegrad och lika tjänsteålder ska räkna tjänsteställning efter levnadsålder, varvid den som är äldre har tjänsteställning före den som är yngre.

3 kap. Befälsrätt

Allmänt

1 § Av 3 kap. 1 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarsmaktens personal följer att befälsrätt innebär rätt och skyldighet för den som tillhör den militära personalen att i tjänsten föra befäl över annan militär personal. Vidare framgår att den som har befälsrätt över någon annan är dennes förman.

2 § En chef har ansvaret för den verksamhet som han eller hon leder.

Chefen ska vidare i enlighet med givna direktiv

1. se till att verksamheten bedrivs mot uppställda mål,
2. vara ett stöd för personalen,
3. se till att personalens förmåga och användbarhet tas till vara, och
4. aktivt verka för en god arbetsmiljö.

3 § Befälsrätt utövas genom att militär personal är underställd eller underlydande i förhållande till den som utövar befälsrätt.

4 § Underställd är ett bestående lydadsförhållande som innebär att en befattningshavare står under en annan chefs befäl i alla avseenden utom sådana som har undantagits i särskild ordning.

En befattningshavare kan endast vara underställd en chef.

Han eller hon kan också vara underlydande i förhållande till de chefer som utövar befälsrätt över honom eller henne i de avseenden som undantagits.

5 § Förman ska inom sitt ansvarsområde verka för upprätthållande av ordningen inom Försvarsmakten.

6 § Ett befäl får placeras i en befattning som medför befälsrätt över personal med högre tjänsteställning.

7 § Förbandschef ska ha en ställföreträdare som ska utöva befälet när förbandschefen har förhinder.

Om det inte framgår på annat sätt vem som ska vara ställföreträdare ska förbandschefen utse en sådan.

8 § Om ställföreträdaren har förhinder ska den som har högst tjänsteställning ta befälet.

9 § Den som tar befälet ska ange detta på lämpligt sätt.

10 § Bestämmelserna om en chefs skyldigheter gäller också för chefs ställföreträdare.

Ställföreträdaren bör dock inte fatta beslut av större vikt som kan anstå utan olägenhet.

Befälsrätt avseende viss tjänsteutövning

11 § Förbandschef har i fråga om den inre tjänsten inom kasernområdet (motsvarande) befälsrätt även över förband, enheter eller personal från andra organisationsenheter som tillfälligt uppehåller sig inom området.

12 § Om förband, enheter eller personal uppehåller sig tillfälligt inom en förläggning eller på en övningsplats utanför kasernområdet (motsvarande) har den till tjänsteställningen högste chefen befälsrätt i fråga om den inre tjänsten.

13 § Befälsrätt har också

1. vakthavande befäl ifråga om upprätthållande av ordning,
2. militär lärare och övningsledare över militära deltagare i verksamhet som dessa leder,
3. chef för en enhet, som transporteras med motorfordon, över dem som utför transporten i frågor som rör transporten med undantag för trafiksäkerhetsfrågor,
4. chef för fartygsförband eller fartyg i frågor som rör förflyttningar och säkerhet samt ordningen ombord, och
5. chef för flygförband och luftfartyg i frågor som gäller rörelse och säkerhet samt ordningen ombord.

Undantaget för trafiksäkerhetsfrågor i första stycket gäller inte i krig.

Tagande av befäl i vissa fall

14 § Om genomförandet av en viss verksamhet kräver att någon utövar befäl över en annan utan att ha befälsrätt enligt 3 kap. 1–4 §§ förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarsmaktens personal eller enligt 1–8 §§ eller 15–16 §§ detta kapitel, är den som har högst tjänsteställning skyldig att ta befälet och utöva detta till dess att verksamheten har genomförts eller övertagits av ordinarie befäl.

15 § Förman får inom sitt befälsområde för ett visst tjänsteuppdrag eller slag av tjänsteuppdrag tilldela underställd och underlydande personal befälsrätt.

Särskilda bestämmelser

16 § En chef som har befälsrätt över en enhet i vilken ingår fartyg eller luftfartyg får inte, utan att själv ha behörighet att framföra fartyg eller luftfartyg, ge order om gång eller annan manöver, om chefen för enheten av säkerhetsskäl motsätter sig detta.

I krig gäller inte denna begränsning om förhållandena kräver att åtgärden ändå vidtas.

17 § Den som för viss tid har beordrats att vid sidan av sina ordinarie arbetsuppgifter utföra annan tjänstgöring, lyder i fråga om den verksamheten under den chef till vars befälsområde tjänstgöringen hör.

4 kap. Befordran av totalförsvarspliktig personal

1 § Totalförsvarspliktig personal som under grundutbildningen genomgått gruppbefälsutbildning med godkänt resultat får befordras till vicekorpral efter 150 tjänstgöringsdagar.

2 § Befordran ska om möjligt anpassas till att ett visst utbildningsskede i grundutbildningen har avslutats.

Om en befordran skulle ha skett under ett övningsuppehåll får befordran i stället gälla från och med den dag när övningsuppehållet börjar.

3 § Om en totalförsvarspliktig inte befordras vid en tidpunkt enligt 1 och 2 §§ får befordran ske senare under grundutbildningen.

5 kap. Klädsel

1 § En uniform utgörs av fastställda uniformspersedlar med tillhörande tjänstetecken. Som tjänstetecken räknas av Försvarsmakten fastställda försvargrens- och vapenslagstecken, gradbeteckningar, förbandstecken, utbildningstecken, facktecken, mössmärken, uniformsknappar och andra emblem och armbindlar.

På uniform får därutöver fästas av Försvarsmakten godkända utmärkelsetecken.

2 § Hur uniformspersedlar och tjänstetecken sätts samman till uniformer samt hur de ska bäras regleras närmare i Försvarsmaktens reglemente med uniformsbestämmelser.

3 § Lokala bestämmelser om krav på att bära uniform och om undantag från dessa krav beslutas av förbandschef.

4 § Uniformspersedlar, tjänstetecken och godkända utmärkelsetecken fastställs av Försvarsmakten.

Av Försvarsmaktens arbetsordning framgår vem som fattar beslut om uniformspersedlar, tjänstetecken och godkända utmärkelsetecken.

5 § Uniformspersedel med tjänstetecken får inte bäras till civil klädsel.

6 § För bärande av uniform utomlands kan krävas tillstånd av mottagande stat. Tillstånd söks via Högkvarteret.

7 § Civil arbetstagare ska bära uniform

1. om hon eller han är krigsplacerad i Försvarsmakten och regeringen,
 - a. antingen tillkännagett högsta beredskap genom beredskapslarm, eller
 - b. fattat beslut om skärpt eller högsta beredskap som innebär allmän tjänsteplikt för Försvarsmaktens civila arbetstagare eller att den som är krigsplacerad inom totalförsvaret omedelbart ska inställa sig till tjänstgöring,

-
2. under övningsverksamhet under grundberedskap där den civile arbetstagaren deltar,
 3. under viss tid eller viss verksamhet när förbandschef så bestämmer,
 4. vid tjänst som förordnad skyddsvakt,
 5. vid deltagande i tjänsteresa till en svensk kontingent som tjänstgör i en internationell militär insats, och
 6. under arbetstid vid tjänstgöring som militärmusiker.

8 § Till uniform får bäras civil skyddshjälm samt civila skyddskläder enligt förbandschefs eller garnisonschefs bestämmande.

9 § Den som deltar i Försvarmaktens eller en frivillig försvarsorganisations ungdomsverksamhet, praktikantläger eller motsvarande, får tilldelas uniformspersedlar.

10 § Den som genomför yrkespraktik i Försvarmakten får tilldelas uniformspersedlar.

11 § Den som tilldelats uniformspersedlar enligt 9 eller 10 § får inte använda dessa under höjd beredskap.

6 kap. Hälsning och annan hedersbevisning

Allmänt

1 § Av 7 kap. förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarmaktens personal framgår övergripande regelverk rörande hälsning och annan hedersbevisning.

2 § Närmare reglering av hälsning och annan hedersbevisning framgår av Försvarmaktens reglementen om ceremoniell verksamhet.

Anläggande av sorg

3 § Vid dödsfall inom en organisationsenhet får förbandschefen bestämma att den anställda personalen ska bära sorgtecken till uniform till och med dagen för begravningen.

Militärbegravning

4 § Med militärbegravning avses en begravning där Försvarmakten deltar med ceremoniella inslag samt bestrider kostnaderna för dessa.

Militärbegravning genomförs i enlighet med regelverket i Försvarmaktens reglementen om ceremoniell verksamhet.

5 § Försvarmakten ska erbjuda militärbegravning för militär personal som omkommer i tjänsten. Beslut om erbjudande av militärbegravning fattas av förbandschef.

Beslut om erbjudande av militärbegravning i annat fall fattas av förbandschef.

Militär personal definieras i 2 kap. 2 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarmaktens personal.

7 kap. Personalens medverkan i ceremonier, idrottstävlingar m.m.

1 § Militär personal med skyddsvaktsförordnande svarar för vakttjänsten vid statschefens residens.

Vakttjänsten utgörs av en högvakt som tillika är statschefens ständiga honnörsvakt och en del i statsceremonielet.

2 § Förbandschef får besluta om och när deltagande i och träning inför en idrottstävling eller en liknande tävling ska genomföras i tjänsten.

8 kap. Vissa åtgärder beträffande rättsärenden

1 § Vilka bestämmelser om disciplinansvar som finns inom Försvarmakten ska gås igenom med all disciplinansvarig personal.

2 § För var och en ska göras klart vilka disciplinpåföljder som kan komma i fråga samt vilka bestämmelser som finns om

1. åtalsanmälan,
2. överklagande och omprövning, och
3. omhändertagande och kroppsvisitation och annan undersökning.

-
1. Denna författning träder i kraft den 12 juni 2017.
 2. Genom författningen upphävs
 - a) Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 1997:2) för Försvarsmaktens personal,
 - b) Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 2008:2) om befordran av totalförsvarspliktig personal, och
 - c) Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 1996:14) om utmärkelsetecken till uniform.

Micael Bydén

Carin Bratt